

קָרָא אוֹקְמוּהָ בְּכַמָּה אֶתְרִי. וְהָאִי קָרָא קְשִׁיא, רַחֵל מְבַכָּה
עַל בְּנֵיהָ, בְּנֵהָא דְרַחֵל יוֹסֵף וּבְנֵימִין הֵווּ וְלֹא יִתִּיר, וְלֹא
(פּוֹלְהוּ) שִׁית שְׁבֻטִין הֵווּ דִּילָהּ, אִמַּאי בְּכַת רַחֵל וְלֹא
לֵאָה.

אַלֵּא הָכִי אָמְרוּ פְּתִיב, (בראשית כ"ט) וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת.
אִמַּאי רַכּוֹת. בְּגִין דְּכָל יוֹמָא נִפְקַת לְפִרְשֵׁת
אַרְחִין, וְשָׂאֵלֶת עַל עֲשׂוֹ, וְהוּוּ אִמְרִין לָהּ עוֹבְדוּי דִּיהֵוּא
רָשָׁע, וְדַחֲלֵת לְמִנְפֹּל בְּגוֹ עַדְבֵּיהּ, וְהוֹת בְּכַת פֶּל יוֹמָא,
עַד דְּאַתְרַפְּכוּ עֵינֵהָ.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר, אֲנִתְּ בְּכַת בְּגִין הֵהוּא צְדִיקָא,
דְּלֹא תִהְוִי בְּעַדְבֵּיהּ דִּיהֵוּא רָשָׁע. חֲיִיךְ, אַחְתְּךָ
תִּקּוּם בְּפִרְשֵׁת אַרְחִין, וְתַבְּכִי עַל גְּלוּתֵהוּן דִּישְׂרָאֵל, וְאַתְּ
תִּקּוּם לְגוֹ וְלֹא תַבְּכִי עַלֵּיהוּ וְרַחֵל אִיהִי בְּכַת עַל גְּלוּתֵהוּן
דִּישְׂרָאֵל.

אַבֵּל הָאִי קָרָא, אִיהוּ עַל מַה דְּאַמְרִין. אַבֵּל רִזָּא דְּמִלָּה,
דְּרַחֵל וְלֵאָה תְּרִי עֲלֵמִין נִינְהוּ. חַד עֲלֵמָא
דְּאַתְּפִסִּיא, וְחַד עֲלֵמָא דְּאַתְּגִלִּיא. וְעַל דָּא, דָּא אַתְּקַבֵּרֶת
וְאַתְּחַפִּיאַת לְגוֹ בְּמַעֲרֵתָא וְאַתְּפִסִּיאַת. וְדָא קִימָא
בְּפִרְשֵׁת אַרְחִין בְּאַתְּגִלִּיא. וְכֹלָא פְּגוּוֹנָא עֲלֵאָה. וּבְגִין כִּךְ
לֹא אָעִיל לָהּ יַעֲקֹב בְּמַעֲרֵתָא, וְלֹא בְּאַתְרֵי אַחֲרָא, דִּיהָ
פְּתִיב (בראשית מ"ח) בְּעוֹד כְּבָרֶת אַרְץ לְבוֹא אֶפְרַתָּה, וְלֹא

אֶעִיל לָהּ לְמַתָּא. בְּגִין דְּהוּא יָדַע דְּאַתְרָהּ הוּא בְּאַתְרָא
דְּאַתְגְּלִיא.

תָּא חֲזִי, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל הָכִי אֶקְרִי, רְחַל. כְּמָה דְּאַתְ אָמַר,
(ישעיה נ"ב) וּכְרַחֵל לְפָנַי גּוֹזְזִיהָ נְאֻלְמָה. אֲמַאי נְאֻלְמָה.
דְּכַד שְׁלֻטִין שְׂאָר עַמִּין, קָלָא אַתְפֹּסֵק מִינָהּ, וְהִיא
אַתְאַלְמַת.

וְדָא הוּא דְכְתִיב, קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים.
קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע דָּא יְרוּשָׁלַיִם לְעִילָא. רְחַל מְבַכָּה
עַל בְּנֵיהּ, כָּל זְמַנָּא דְיִשְׂרָאֵל אֵינּוּן בְּגָלוּתָא, אֵיהִי מְבַכָּה
עַלֵייהוּ דְאֵיהִי אֵימָא דְלַהוֹן. מֵאַנָּה לְהַנְחָם עַל בְּנֵיהּ. מֵאֵי
טַעְמָא. כִּי אֵינּוּן. כִּי אֵינָם מְבַעֵי לֵיהּ. אֶלָּא, בְּגִין דְּבַעֲלָהּ
דְּאֵיהוּ קוֹל, אֶסְתַּלֵּק מִינָהּ, וְלֹא אַתְחַבֵּר בַּהֲדָה.

וְתָא חֲזִי, לָאוּ שְׁעַתָּא חֲדָא, אֵיהִי דְבִכְתַּת עַלֵייהוּ
דְיִשְׂרָאֵל, אֶלָּא בְּכָל זְמַנָּא וְזְמַנָּא דְאֵינּוּן בְּגָלוּתָא.
וּבְגִינֵי כַּךְ, קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא גָרַם לֹון קָלָא לְמַצְרָאֵי,
דְכְתִיב, (שמות י"א) וְהִיתָה צַעֲקָה גְדוֹלָה בְּכָל אֶרֶץ מִצְרָיִם,
אֲשֶׁר כְּמוֹהוּ לֹא נִהְיְתָה וְגו'. וְזַמִּין לֹון קָלִין אַחַרְנִין,
בְּאֵינּוּן עוֹרְדַעְנִין, דְרַמָּאן קָלִין בְּמַעֲיֵיהוּ, וְהוּוּ נַפְלִי
בְשׁוֹקֵי כַּמְתִּים.

וְתַעַל הַצְּפָרְדַּע, חֲדָא הָוַת, וְאוֹלִידַת, וְאַתְמַלִּיַת אַרְעָא
מִינֵיהּ. וְהוּוּ כְּלָהּ מִסְרִין גְרַמֵייהוּ לְאַשָׁא,

דְּכַתִּיב וּבִתְנוּרֶיךָ וּבַמִּשְׁאָרוֹתֶיךָ, וּמֵאֵי הוּוּ אָמְרוּ. (תהלים ס"ו)
 בָּאוּ בְּאֵשׁ וּבַמַּיִם וְתוֹצִיאֵנוּ לְרוּיָהּ. וְאֵי תִימָא אֵי הֲכִי
 מֵאֵי אֵיכֶפֶת לְהוּ לְמִצְרָאֵי דְעָאֲלִין לְאִשָּׁא כֹּל אֵינוֹן
 עוֹרְדֵעֵנִין אֶלָּא כֹּלְהוּ עָאֲלִין לְאִשָּׁא וְאֶזְלִין בְּתַנּוּרָא וְלֹא
 מִתִּין. וְאֵינוֹן דְּמִתִּין מֵאֵי קָא עֲבָדִי. נִהְמָא הוּוּ בְּתַנּוּרָא
 וְעָאֲלִין בְּגוּ נִהְמָא וּמִתְבַּקְעִין וְנִפְקִי מִנִּיּהוּ אַחֲרָנִין
 וְאִשְׁתְּאַרִין בְּנִהְמָא. אָתוּ לְמִיכַל מִינָהּ הֵהוּא פִתָּא
 אֶתְהַדְרוּ עוֹרְדֵעֵנִיָּא בְּמַעֲיִיהוּ וְקַרְדוֹן וְרַמָּאן קִלִין עַד
 דְּהוּוּ מִתִּים. וְדָא קְשִׁיָּא לֹון מְכָלָא. תָּא חֲזִי כְּתִיב וְשָׂרִץ
 הַיְאוֹר צִפְרֹדְעִים וְעָלוּ וּבָאוּ בְּבֵיתְךָ וּבַחֲדָר מִשְׁכַּבְּךָ וְעַל
 מִטְתְּךָ. פִּרְעָה אִיהוּ אֶלְקֵי קַדְמָאָה מְכַלְהוּ וְיִתִיר מְכַלְהוּ.
 לִיְהוּי שְׁמִיָּהּ דִּי אֱלֹהָא מְבָרַךְ מִן עֲלְמָא וְעַד עֲלְמָא דְהוּוּ
 פְּקִיד עוֹבְדִין דְּבְנֵי נְשָׂא בְּכָל מָה דְעֲבָדִי. כְּתִיב (בראשית י"ב)
 וַיִּרְאוּ אוֹתָהּ שְׂרֵי פִרְעָה וַיְהַלְלוּ אוֹתָהּ אֶל פִּרְעָה וַתִּקַּח
 הָאִשָּׁה בֵּית פִּרְעָה. הָאֵי קָרָא לְדִרְשָׁא הוּוּ דְאַתָּא. תִּלְתַּת

פִּרְעָה

כְּתִיב (בראשית י"ב) וַיִּרְאוּ אוֹתָהּ שְׂרֵי פִרְעָה וַיְהַלְלוּ אוֹתָהּ אֶל
 פִּרְעָה וַתִּקַּח הָאִשָּׁה בֵּית פִּרְעָה. הָאֵי קָרָא
 לְדִרְשָׁא הוּוּ דְאַתָּא. תִּלְתַּת פִּרְעָה (דף ל' ע"א) הֲכָא. חַד, בְּהֵהוּא
 זְמַנָּא. וְחַד, בְּיוֹמוֹי דִּיּוֹסְרָהּ. וְחַד, בְּיוֹמוֹי דְּמִשָּׁה דְּאֶלְקֵי
 בְּקוֹלְפוּי. (ס"א הָאֵי קָרָא בְּלֹא אֶתְקִיָּים בְּפִרְעָה קַדְמָאָה אֶבְל בְּשַׁעְתָּא וְכוּ' וְהָאֵי קָרָא

(אֶתְקִיָּים)

פֶּרְעָה קִדְמָאָה, בְּשַׁעֲתָה דְּאַתְנַסִּיבַת שְׂרָה לְגַבִּיּוּתָהּ, רְמַז
 לְאוּמָנִין, וְצִיּוּרֵי הַהוּא דְּיוֹקָנָא בְּאַדְרִיָּה, עַל
 עֲרִיסָה בְּכוֹתָלָא, לָא נַח דַּעֲתִיָּה, עַד דְּעַבְדוּ דְּיוֹקָנָא
 דְּשְׂרָה בְּנִסְיָרוֹ, וְכַד סָלִיק לְעֲרִיסָהּ, סָלִיק לָהּ עֲמִיָּה. כֹּל
 מִלְּפָא דְּאַתָּא אַבְתַּרִּיָּה, הָוָה חָמֵי הַהוּא דְּיוֹקָנָא מְצִיָּירָא
 צִיּוּרָא, וְהוּוּ עָאֲלִין קָמִיָּה בְּדִיחִין, כַּד סָלִיק לְעֲרִיסָהּ הָוָה
 אַתְהֵנִי בְּהַהוּא צִיּוּר. בְּגִין כֶּךָ, מִלְּפָא אֲלִיקֵי הָכָא יִתִּיר
 מִכְּלָא. (תָּא חֲזִי) הֵינְנו דְּכְתִיב, וּבַחֲדָר מִשְׁכַּבְּךָ וְעַל מִטָּתְךָ.
 וּלְבַתֵּר, וּבְבֵית עֲבָדֶיךָ וּבְעַמֶּךָ. וּבְכֻלְהוּ לָא כְּתִיב עַל
 מִטָּתְךָ, אֵלָא לִיָּה בְּלַחֲוִדִּיהָ.

ר' אבא פתח, (קהלת א') כֹּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם
 אֵינְנוּ מִלָּא אֶל מְקוֹם שֶׁהַנְּחָלִים הוֹלְכִים שָׁם הֵם שְׁבִים
 לְלַכְתָּ. הַאי קָרָא אַתְמַר, וְאִמְרֵי לִיָּה חֲבַרִּיָּא. אַבְל תָּא
 חֲזִי, כַּד אֵינְנוּ נַחֲלִין עָאֲלִין לְגוּ יַמָּא, וַיִּמָּא נְקִיט לֹון,
 וְשְׂאִיב לֹון בְּגוּיָהּ, בְּגִין דְּקָפָאן מִיָּא בְּגוּ יַמָּא, וְהַהוּא
 גְּלִידֵי שְׂאִיב כֹּל מִיָּא דְּעָאֲלִין בֵּיָה, וּלְבַתֵּר נְפָקִין מִיָּא
 בְּתוֹקְפָא דְּדָרוּם, וְאַשְׁקֵי ית כֹּל חֵיּוֹת בְּרָא, כְּמָה דְּאַתָּ
 אִמַּר (תהלים ק"ד) יִשְׁקוּ כֹּל חֵיּוֹת שְׂדֵי.

(זהו הנזכר הכא) וְתָא חֲזִי, יַמָּא דְּקָפָא שְׂאִיב כֹּל מִיָּא, וְאַשְׁתַּרִּי
 בְּתוֹקְפָא דְּדָרוּם, כְּמָה דְּאַתְמַר, וּבְגִין כֶּךָ אֵינְנוּ מִלָּא,
 וְאַתְמַר.

וְהָא אֲתַעְרוּ בֵּיה חֲבַרְיָא. אֶל מְקוּם שְׁהַנְחִלִים הוֹלְכִים
 שָׁם הֵם שָׁבִים לְלַכְתָּ. מֵאֵי טַעְמָא הֵם שָׁבִים. בְּגִין
 דִּתְהוּא נְהַר דְּנַגִּיד וְנִפְיָא מֵעֵדָן לָא פְּסִיק לְעֵלְמִין, וְהוּא
 אֲפִיק תְּדִיר מֵיָא לִימָא, וְעַל דָּא, מֵיִן שְׁבִין לְלַכְתָּ,
 וְתַבִּין, וְאִזְלִין וְתַבִּין, וְלֹא פְּסִיקִין לְעֵלְמִין. וְכַד אִיהוּ תַב
 לְלַכְתָּ, בְּגִין לְמַהֲרָ לְאַשְׁקָאָה לְכֻלָּא, וְאֲתֵי רוּחַ (וְאֵרָא כ"ד
 ע"א) צְפוּן וְקָפִי מֵיָא, וְרוּחָא דְדָרוּם דְּאִיהוּ חֲמִימָא, (ס"א שְׂרִי)
 שְׂרִי לֹון לְמַהֲרָ לְכֻל סֵטֶר. וְעַל דָּא, הָאֵי יִמָּא יְתִיב בֵּין
 תְּרֵי סֵטְרֵי אֱלִין, וּבְגִינֵיהוּ קִימָא, וְאַרְבִּין אִזְלִין וְנִטְלִין
 לְכֻל סֵטֶר.

תָּא חֲזִי, כַּד מַלְכָּא, אֲתֵי לְעַרְסִיהּ, בְּשַׁעֲתָא דְאַתְפְּלִיג
 לִילְיָא, רוּחָא דְצְפוּן אֲתַעֵר, דְּאִיהוּ אֲתַעֵר חֲבִיבוּתָא
 לְגַבֵּי מְטְרוֹנִיתָא, דְּאַלְמָלָא אֲתַעֵרוּתָא דְצְפוּן, לָא
 אֲתַחְבַּר מַלְכָּא בְּהַדְּהָ, בְּגִין דְצְפוּן שְׂאֵרֵי חֲבִיבוּתָא, כְּמָה
 דְאַתְמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים ב') שְׂמָאלוּ תַחַת לְרֵאשִׁי. וְדָרוּם חֲבִיב
 בְּרַחֲמֵי דְכְּתִיב וַיִּמְיֵנוּ תַחֲבַקְנִי, כְּדִין כְּמָה בְּדִיחִין
 מִתַּעֲרִין שִׁירְתָּא, עַד דְּאֲתֵי צְפָרָא, דְּכְּתִיב, (אִיּוֹב ל"ח) בְּרֵן
 יַחַד כּוֹכְבֵי בִקְרָ וַיִּרְיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

וְכַד אֲתֵי צְפָרָא, כְּלָהוּ עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי אֲמַרֵי שִׁירְתָּא,
 וַיִּשְׂרָאֵל כְּגוֹוְנָא דָּא לְתַתָּא, דְּכְּתִיב, (ישעיה ס"ב)
 הַמְזַכִּירִים אֶת יְיָ אֵל דְּמִי לְכֻם. אֵל דְּמִי לְכֻם לְתַתָּא
 דְּיִיקָא. (בְּלִילָה)

כִּד אֲתַפְּלִיג לִילִיָּא, אֵינּוּן דְּתִיאוּבְתָא דִּילְהוֹן לְאֲדַכְּרָא
 תְּדִיר לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לָא יְהִיבִי שְׂכִיבוּ לְלָבָא,
 וְקִיִּמִין לְאֲדַכְּרָא לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. כִּד סָלִיק
 צַפְרָא מִקְדִּימִין לְבִי כְּנִישְׁתָּא, וּמְשַׁבְּחָאן לִיָּה לְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. וְכֵן בְּתַר פְּלָגוֹת יוֹמָא. וְכֵן בְּלִילִיָּא, כִּד
 אֲתַחֲשַׁךְ וְאֲתַדְּבַק לִילִיָּא בְּחִשׁוּכָא, וּבַת שְׂמֻשָּׁא. עַל אֲלִין
 כְּתִיב הַמְזַכֵּרִים אֶת יְיָ אֱלֹהֵי דְמִי לָכֶם. וְדָא עֲמָא קְדִישָׁא
 דִּישְׂרָאֵל.

וְעַל דָּא, אֲדַכְּרָ לֹוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמִצְרַיִם, וְסָלִיק
 עַל פְּרָעָה, אֲלִין דְּלָא מְשַׁתְּכֵי יְמָמָא וְלִילִיָּא, וּמֵאֵן
 אֵינּוּן. אֲוֹרְדְעֵנִיָּא, דְּקַלְהוֹן לָא מְשַׁתְּכֵי תְּדִיר, בְּגִין
 דְּאֲתַקִּיף בְּעֲמָא קְדִישָׁא, דְּלָא מְשַׁתְּכֵי יְמָמָא וְלִילִיָּא,
 לְשַׁבְּחָא לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְלָא הָוָה בַּר נֶשׁ
 בְּמִצְרַיִם, דִּיכִיל לְמִשְׁתַּעֵי בְּהַדֵּי הַדְּדִי. וּמִנֵּיִהוּ אֲתַחֲבַלַת
 אֲרַעָא. וּמִקְלַהוֹן הָוּוּ יְנוּקִין וְרַבִּיין מִתִּין.

וְאִי תִימָא הֵיךְ לָא יְכַלִּין לְקַטְלָא לֹוֹן. אֶלָּא, אִי אֲרִים
 בַּר נֶשׁ חוּטְרָא, אוּ אַבְנָא, לְקַטְלָא חֲדָא, אֲתַבְּקַעַת,
 וּנְפַקִּין שִׁית מִינָהּ, מִגּוּ מְעָהָא, וְאֲזִילִי וְטַרְטְשִׁי בְּאַרְעָא,
 עַד דִּהְוִי, מִתְּמַנַּע לְמִקְרַב בְּהוּ.

תָּא חֲזִי, כַּמָּה נְהַרִין, כַּמָּה יְאוּרִין, נְפַקָא מִגּוּ יְמָא
 עֲלָאָה, כִּד אֲתַמְשַׁכֵּן וּמְשַׁתְּרֵן מִיָּא, (ויחי רמ"ג)

וּמִתְפַּלְגִּין (דף ל' ע"ב) כַּמָּה נַחְלִין, לְכַמָּה סְטָרִין, לְכַמָּה
 יְאוּרִין, לְכַמָּה נְהָרִין. וְחוּלְקָא דְמִמְנָא דְסְטָרָא דְמִצְרַיִם
 אֵינּוּן מִיין (בראשית קב"ט) מְרַחֲשׁוּן אֵלִין, דְּלִית לָךְ מִיין
 דְּנַפְקִין מִגּוּ יָמָא, דְּלֹא מִפְּקִי נּוּנִין לְזִינִין.

מֵאן אֵינּוּן נּוּנִין. אֵינּוּן שְׁלִיחֵן בְּעֵלְמָא, מִמְנָן לְמַעְבַּד
 רְעוּתָא דְמֵאֲרִיֵּהוֹן, מִמְנָן בְּרוּחָא דְחֻכְמָתָא. וְעַל דָּא
 תְּנִינָן, אֵית מִיין מְגִדְלִין חֻכְמִין. וְאֵית מִיין מְגִדְלִין
 טַפְשִׁין. לְפּוּם אֵינּוּן נְהָרִין דְּמִתְחַלְקִין לְכָל סְטָרִין.

וְהֵכָא נְהָרֵי דְמִצְרָאֵי, מְגִדְלִין מֵאֲרֵי דְחֻרְשִׁין, נּוּנִין
 בְּסִיטִין, קְפִיטִין בְּעֶשֶׂר דְּרָגִין דְּחֻרְשִׁין, דְּכְתִיב,
 קוֹסִם, קֹסְמִים, מְעוֹנֹן, וּמְנַחֵשׁ, וּמְכַשֶּׁף, וְחוּבֵר
 חֶבֶר, וְשׂוֹאֵל אוֹב, וְיַדְעוֹנֵי, וְדוֹרֵשׁ אֶל הַמֵּתִים. הָא עֶשֶׂר
 זִינִין דְּחֻכְמָתָא דְּחֻרְשִׁיא.

וּבְהָהוּא זְמַנָּא, אוֹשִׁיט קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶצְבָּעָא
 דִּידֵיהּ, וּבְלִבְלֵ אֵינּוּן נַחְלִין נְהָרִין דְּמִצְרָאֵי,
 וְאַתְמַנְעוּ אֵינּוּן נוּנֵי דְּחֻכְמָתָא דִּילְהוֹן. חַד אֶתְהַפֵּךְ
 לְדָמָא, וְחַד דְּסֻלְיקוּ נוּנֵי קָלִין, (דְּכוּלְהוּ נּוּנִין תְּלִיין) בְּלֹא
 תּוֹעֲלָתָא, וְלֹא אָתִי עָלִיִּיהוּ רוּחָא דְּאֵינּוּן חֻכְמָתָן.

עְרוּב: כִּי הֵאֵי גְּוּוּנָא, דְּעֶרְבֵב לּוֹן זִינֵי דְּחֻכְמָתָא דִּילְהוֹן,
 וְלֹא יְכָלִין לְאַתְדַּבְּקָא, וְלֹא עוֹד, אֶלָּא אֶפִּילוּ
 דְּהֵנִי דְּאַשְׁתַּכְּחוּ בְּאַרְעָא, מְחַבְּלָן לּוֹן בְּאַרְעָא, וּמְחַבְּלָן

אוֹרְחֵייהוּ. עָרוּב, מְאִי עָרוּב. עָרְבוּבִיא. כְּמָה דְאֵת אָמַר
 (ויקרא י"ט) וּבְגָד כְּלָאִים. עָרוּבִין: (ויקרא י"ט) שְׂדֵךְ לֹא תִזְרַע
 כְּלָאִים: זִינִין סִגְיָאִין בְּאֶרְמוֹת יִדָּא.

תָּא חֲזִי, כְּמָה חֵילִין אֲתַעְרוּ לְעֵילָא כְּחַד, וּבִלְבַל לֹון
 קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא כְּחַדָּא, בְּגִין לְבִלְבָּלָא חֵילֵייהוּ
 תְּקִיפָא לְעֵילָא. וְכָל אֵינוֹן גְּבוּרִין דְעֵבֵד קוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא בְּמִצְרִים, בִּידָא חַדָּא הוּהוּ, דְאָרִים יְדִיהָ עָלֵייהוּ,
 לְעֵילָא וְתַתָּא, וּמִתְמָן אֲתַאבִּידַת חֲכַמְתָּא דְמִצְרִים,
 דְכַתִּיב, (ישעיה כ"ט) וְאֲבָדָה חֲכַמַת חֲכָמִיו וּבִינַת נְבוּנִיו
 תִּסְתַּתֵּר.

וְתָא חֲזִי, כְּתִיב, (ישעיה י"ט) וְסִכְסַכְתִּי מִצְרִים בְּמִצְרִים.
 מִצְרִים לְעֵילָא, בְּמִצְרִים לְתַתָּא. בְּגִין דְאֵינוֹן חֵילִין
 לְעֵילָא, מְמַנֵּן עַל חֵילִין דְלְתַתָּא, וְאֲתַעְרְבוּ כְּלָהוּ.
 אֲתַעְרְבוּ לְעֵילָא, דְלֹא הוּוּ מִצְרָאִי יְכֹלִי לְאֲתַקְשָׂרָא
 בְּחַרְשֵׁייהוּ, בְּאֵינוֹן דְיֹכְתִי דְהוּוּ מִתְקַשְׂרִי בְקַדְמִיתָא, דְהָא
 אֲתַבְלַבְלוּ. וְעַל דָּא אֵייתִי עָלֵייהוּ עָרוּב, חֵיוּן דְהוּוּ
 מִתַּעְרְבִי דָא בְדָא.

כְּנִים, דְסִלְקָא עֲפָרָא דְאֶרְעָא. וְתָא חֲזִי, כָּל אֵיבָא
 דְאֲתִילִידַת בְּאֶרְעָא, מִחֵילָא דְלְעֵילָא מְמַנָּא
 דְאֲזִדְרַע עָלָה אֵיהוּ, וְכֹלָא הוּוּ כְּגוּוֹנָא דְלְעֵילָא.
 וְתָא חֲזִי, שְׁבַעָה רְקִיעִין עֵבֵד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כְּגוּוֹנָא

דָּא שְׁבַעָה אַרְעָאן. וְאִינּוֹן תְּחוּמִין דְּמִתְפָּרְשָׁן בְּדוּכְתִייהוּ.
 ז' רְקִיעִין לְעֵילָא, שְׁבַעָה תְּחוּמֵי אַרְעָא לְעֵילָא, כְּהֵאִי
 גְּוֹנָא לְתַתָּא מִתְפָּרְשָׁן דְּרִגִין, ז' רְקִיעִין, וְז' תְּחוּמֵי
 אַרְעָא. וְהָא אוּקְמוּהוּ חֲבַרְיָא, בְּז' אַרְעִין כְּסוּפְטָא דָּא
 עַל דָּא.

וְאִינּוֹן ז' תְּחוּמֵי אַרְעָא לְעֵילָא, כָּל חַד וְחַד (מִתְפָּרְשָׁן לְשַׁבְעִין
 מִמֶּנּוּ) מִתְפָּרְשָׁן לְעֵשָׂר, וְאִינּוֹן מִתְפָּלְגָאן לְע'
 מִמֶּנּוּ, דְּמִמֶּנּוּ עַל שְׁבַעִין עֲמִין. (בִּלְק ר"ט ע"ב) וְהָהוּא אַרְעָא,
 תְּחוּמָא דְּכָל עֲמָא וְעֲמָא, סַחְרָא לְאַרְעָא קְדִישָׁא
 דִּישְׂרָאֵל. כְּמָה דָּאֵת אֲמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ג') הִנֵּה מִטָּתוֹ
 שְׁלֹשְׁמָה שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ מִגְּבוּרֵי יִשְׂרָאֵל
 וְעֲשָׂרָה בְּגוּוּיִיהוּ טְמִירִין, וְאִינּוֹן ע' דְּסַחְרָן אַרְעָא
 קְדִישָׁא. וְדָא הוּא לְעֵילָא, כְּגוּוֹנָא דָּא לְתַתָּא.

וְתָא חֲזִי, הָהוּא אַרְעָא, תְּחוּמָא דְּחוּלְקָא דְּמִצְרָאִי,
 בְּהָהוּא זְמָנָא, אוּשִׁיט קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶצְבָּעָא
 דִּילֵיהּ, וְאֵתִילִידוּ טְפְסִירִין בְּהָהוּא תְּחוּמָא, וְאֵתִיבְשׁוּ כָּל
 אִינּוֹן תְּחוּמִין דְּרַפִּיכוּ מִיָּא. וְכָל יְרוּקָא דְּמִיין דְּנִבְעִין,
 כְּדִין לְתַתָּא, אֵתְחַזִּיאוּ קְלָמִין מִעַפְרָא דְּאַרְעָא.

וְהָא אֵתְמַר דְּאַהֲרֹן הָוּה מְחִי. אָבֵל בְּגִין דָּא אַהֲרֹן הָוּה
 מְחִי, לְאַחֲזָאָה דִּימִינָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תְּבַר
 לְשַׁנְאִין, כְּמָה דָּאֵת אֲמַר, (שְׁמוֹת ט"ו) יְמִינְךָ יי' תְּרַעֵץ אוּיֵב.

כְּגוּוֹנָא דָא, זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַיִתָּאָהּ עַל קִרְתָּא
 דְּרוּמֵי רִבְתָּא, דְּכְתִיב, (ישעיה ל"ד) וְנִהְפְּכוּ נְחֻלֶיהָ לְזֹפֶת
 וְעִפְרָה לְגַפְרִית. וְעַל דָּא, כֹּל עֵפֶר הָאָרֶץ הִיא כְּנִים בְּכֹל
 אָרֶץ מִצְרַיִם.

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי חֲזִיָּא, הוּוּ אֲזִילִי בְּאוּרְחָא. אָמַר רַבִּי
 חֲזִיָּא, חֲבַרְיָא כֹּד אֵינּוּן בְּאוּרְחָא, (דף ל"א ע"א) בְּעֵינֵין
 לְמַהֲךְ בְּלִבָּא חֲדָ. וְאִי אֵיעֲרֵעוּ, אוֹ אֲזִילִי בְּגוּוֹיֵיהוּ חֲזִיבִי
 עַלְמָא, אוֹ בְּנֵי נֶשָׂא דְלָאוּ אֵינּוּן מֵהִיכְלָא דְמַלְכָּא, בְּעוּ
 לְאַתְפְּרָשָׁא מְנִיֵיהוּ. מָנָא לָן. מְכָלֵב, דְּכְתִיב, (במדבר י"ד)
 וְעַבְדֵי כָלֵב עֲקַב הִיתָה רוּחַ אַחֲרֵת עִמּוֹ וַיִּמְלֵא אַחֲרָי. מֵאִי
 רוּחַ אַחֲרֵת. דְּאַתְפְּרֵשׁ מֵאֵינּוּן מְאֲלָלִין, דְּכְתִיב, (במדבר י"ד)
 וַיַּעֲלוּ בַנֶּגֶב וַיָּבֹאוּ עַד חֶבְרוֹן. דְּאַתְפְּרֵשׁ מֵאֵינּוּן מְאֲלָלִין
 וְאַתָּא אֵיהוּ בְּלַחֲדוּי לְחֶבְרוֹן, לְאַשְׁתַּטְחָא עַל קִבְרֵי
 אֲבֵהֶן.

וְחֶבְרוֹן, אַתְיָהִיב לֵיהּ חוּלְקֵי אַחְסָנָא לְאַתְתְּקַפָּא בֵּיהּ,
 כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, (דברים א') וְלוֹ אָתָּן אֶת הָאָרֶץ
 אֲשֶׁר דָּרַךְ בָּהּ. אֲמַאי יְהִיבוּ לֵיהּ חֶבְרוֹן. אִי בְּגִין דְּאַשְׁתַּטְח
 בְּקִבְרֵי אֲבֵהֶן לְאַשְׁתַּזְבָּא מֵהֵוּא עֵיטָא דִּילְהוֹן דְּאַשְׁתַּזִּיב.
 לָא. אֶלָּא, רְזָא דְּמַלְכָּה שְׂמַעְנָא. כְּגוּוֹנָא דָּא כְּתִיב, (שמואל
 ב' ב') וַיִּשְׁאַל דָּוִד בְּיָיִ לְאֹמֵר הֲאֶעֱלֶה בְּאַחַת עָרֵי יְהוּדָה
 וַיֹּאמֶר יְיָ אֱלֹהֵי עֲלֶה וַיֹּאמֶר דָּוִד אָנֹכִי אֶעֱלֶה וַיֹּאמֶר

חֲבֵרוֹנָה. הֲכֵא אֵית לְאַסְתְּכֵלָא, פִּיּוֹן דְּהָא מִית שְׂאוּל,
 וְדוּד בְּיוּמֵי דְשְׂאוּל אֲתַמְשַׁח לְקַבְלָא מַלְכוּ. פִּיּוֹן דְּמִית
 שְׂאוּל אֲמַאי לָא אֲמַלִּיכוּ לִיה לְדוּד, וְלֹא קַבִּיל מַלְכוּ עַל
 כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאַתָּא לְחֲבֵרוֹן, וּמַלְכוּ קַבִּיל עַל יְהוּדָה
 בְּלַחֲדוּי שְׁבַע שָׁנִים, וְאַתְּעַכְב תַּמָּן כָּל הַנִּי שְׁבַע שָׁנִים.
 וּלְבַתֵּר דְּמִית אִישׁ בּוּשֶׁת, קַבִּיל מַלְכוּ עַל כָּל יִשְׂרָאֵל
 בִּירוּשָׁלַיִם.

אַלָּא, כֵּלָא הוּא רְזָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. תָּא חֲזִי,
 מַלְכוּתָא קְדִישָׁא לָא קַבִּיל מַלְכוּ שְׁלִימְתָא, עַד
 דְּאַתְחַבֵּר (בראשית ע"ט ע"ב) בְּאַבְהֵן. וְכֹד אֲתַחֲבֵר בְּהוּ, אֲתַבְּנִי
 בְּבִנְיָנָא שְׁלִימוּ, מִעֲלָמָא עֲלָאָה, וְעֲלָמָא (בראשית רמ"ז ע"א)
 עֲלָאָה אֲקָרִי שְׁבַע שָׁנִים, בְּגִין דְּכִלְהוּ בֵּיה.

וְסִימְנִיךְ (מלכים א' / ו') וַיִּבְנֶהוּ שְׁבַע שָׁנִים, דָּא עֲלָמָא
 עֲלָאָה. וְלֹא פְתִיב וַיִּבְנֶהוּ בְּשֶׁבַע שָׁנִים. כִּמָּה
 דְּאַתְּ אָמַר, (שמות ל"א) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם
 וְאֶת הָאָרֶץ. מֵאֵן שֵׁשֶׁת יָמִים, דָּא אֲבִרְהֵם. דְּכְתִיב, (בראשית
 ב') אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָה, בְּאַבְרָהָם.
 וְאַבְרָהָם שֵׁשֶׁת יָמִים אֲקָרִי. וּבְגִין (נ"א וּבִיה) דְּאִיהוּ שֵׁשֶׁת
 יָמִים, אֲתַבְּנִי עֲלָמָא. בְּהוּא (נ"א בְּהוּא) גְּוֹנָא וַיִּבְנֶהוּ שְׁבַע
 שָׁנִים.

וְתָא חֲזִי, דְּדוּד בַּעַא לְאַתְבְּנָאָה בְּמַלְכוּ שְׁלִימְתָא לְתַתָּא,

כְּגוֹוֹנָא דְלַעִילָא, וְלֹא אֲתַבְּנִי, עַד דְּאֲתָא וְאֲתַחְבֵּר
 בְּאַבְהָן. וְקָאִים שְׁבַע שָׁנִים לְאֲתַבְּנָא בְּגוֹוִיָּיהוּ. לְבַתֵּר
 שְׁבַע שָׁנִים, אֲתַבְּנִי בְּכֻלָּא, אֲתַמְשַׁכָּא מַלְכוּתִיָּה דִּי לֹא
 תַעֲדִי לְעֵלְמִין. וְאִי לֹא דְאֲתַעְבַּד בְּחִבְרוֹן לְאֲתַחְבֵּרָא
 בְּדוּכְתִיָּה, לֹא אֲתַבְּנִי מַלְכוּתִיָּה לְאֲתַמְשַׁכָּא כְּדָקָא יָאוּת.
 כְּהֵאִי גְוֹנָא כְּלָב, אֲתַנְהִיר בֵּיהּ רוּחָא דְחֻכְמָתָא, וְאֲתָא
 לְחִבְרוֹן, לְאֲתַחְבֵּרָא בְּאַבְהָן, וְלְדוּכְתִיָּה אֶזְל, וְלְבַתֵּר,
 דוּכְתִיָּה הָוָה, וִירִית לִיָּה.

רַבִּי יִיסָא (נדפס מקץ קצ"ו ע"ב) וְרַבִּי חֲזַקְיָה, הָווּ אֶזְלִי
 מִקְפוּטְקִיָּא לְלוּד, וְהָוָה עֲמַהוֹן חַד יוּדָאִי בְּמָטוּל
 דְּקֻטְפִירָא דְחַמְרָא. עַד דְּהָווּ אֶזְלִי, אָמַר רַבִּי יִיסָא לְרַבִּי
 חֲזַקְיָה, אַפְתַּח פּוּמְךָ, וְאִימָא חַד מְלָה, מֵאִינוֹן מְלִי
 מְעַלְיִיתָא דְאוּרִיִּיתָא, דְּאֲתָא אֲמַרְתָּ בְּכֻלָּא יוּמָא, קָמִי
 בּוֹצִינָא קְדִישָׁא.

פְּתַח וְאָמַר, (משלי ג) דְּרַכִּיָּה דְרַכִּי נַעַם וְכֻלָּא נְתִיבוּתִיָּה
 שְׁלוֹם. דְּרַכִּיָּה דְרַכִּי נַעַם, אֵלִין אוּרְחִין דְּאוּרִיִּיתָא,
 דְּמָאן דְּאֶזְלִל בְּאוּרְחִי דְּאוּרִיִּיתָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 אֲשֵׁרִי עָלִיָּה נְעִימוּתָא דְשְׁכִינְתָא, דְּלֹא תַעֲדִי מְנִיָּה
 לְעֵלְמִין. וְכֻלָּא נְתִיבוּתִיָּה שְׁלוֹם, דְּכֻלָּא שְׁבִילִין דְּאוּרִיִּיתָא,
 כּוּלְהוֹן שְׁלוֹם. שְׁלוֹם לִיָּה לְעֵילָא, שְׁלוֹם לִיָּה לְתַתָּא. שְׁלוֹם
 לִיָּה בְּעֵלְמָא דִּין, שְׁלוֹם לִיָּה בְּעֵלְמָא דְאַתִּי.

אָמַר הַהוּא יוֹדְאֵי, אִיסוּרָא בְּקִיסְטָרָא, בְּהַאי קָרָא
אֲשֶׁתְּכַח. אָמַר לִיה מְנִיין לָךְ. אָמַר לִיה, מֵאֲבָא

שְׁמַעְנָא, וְאוֹלִיפְנָא הָכָא בְּהַאי קָרָא מְלָה טָבָא.
פְּתַח וְאָמַר, הַאי קָרָא בְּתֵרִין גְּוֹוִינִין אִיהִי, וּבְתֵרִין סְטָרִין.
קָרִי בֵּיה דְרָכִים, וְקָרִי בֵּיה נְתִיבוֹת. קָרִי בֵּיה נוּעִם,
וְקָרִי בֵּיה שָׁלוֹם. מֵאֵן דְרָכִים. וּמֵאֵן נְתִיבוֹת. מֵאֵן נְעֵם.
וּמֵאֵן שָׁלוֹם.

אֵלָא, דְרָכִיה דְרָכִי נְעֵם, הֵיִינוּ דְכָתִיב, (ישעיה מ"ג) תְּנוּתֵן
בְּיָם דְרָךְ. דְּהָא כָּל אַתָּר דְּאֶקְרִי בְּאוּרִייתָא דְרָךְ,
הוּא אוֹרְחָא פְּתִיחָא לְכָלָא. כְּהַאי אוֹרְחָא דְהוּא פְּתִיחָ לְכָל
בַּר נֶשׁ. כַּךְ דְרָכִיה, אֵלִין דְרָכִים דְאֵינֹון פְּתִיחֹון מֵאֲבָהֹון,
דְכָרָאן בִּימָא (דף ל"א ע"ב) רַבָּא, וְעֵאלִין בְּגִוּיָה. וְאֵינֹון אוֹרְחִין
מִתְּפַתְחִין לְכָל עֵיבֵר, וְלְכָל סְטָרִי עֲלֵמָא.

וְהַאי נְעֵם, הוּא נְעִימוּ דְנִפְיָק מֵעֲלָמָא דְאֵתִי, (נ"א וּמֵעֲלָמָא
דְאֵתִי גְהֵרִין כָּל בוּצִינִין) וְנִהִיר לְכָל בוּצִינִין, וּמִתְּפַרְשִׁין (נ"א
גְהֵרִין) לְכָל עֵיבֵר, וְהַהוּא טִיבוּ, וְנִהוּרָא דְעֲלָמָא דְאֵתִי,
דִּינְקִין אֲבָהֹון, אֶקְרִי נְעֵם. דְבַר אַחַר, עֲלָמָא דְאֵתִי, אֶקְרִי
נְעֵם. וְכַד אַתְעַר עֲלָמָא דְאֵתִי, כָּל טִיבוּ, וְכָל חִידוּ, וְכָל
גְהֵרִין, וְכָל חִירוּ דְעֲלָמָא אַתְעַר. וּבְגִינֵי כַּךְ, אֶקְרִי נְעֵם.
וְעַל דָּא תְנִינֹון, חֵיִיבִין דְגִיּהֲנָם, בְּשַׁעְתָּא דְעֵאל שְׁבַתָּא,

כִּלְהוּ בְיַחֲיוֹן, וְאִית לְהוּ (ס"א חירו) חִידוֹ, וְנִיחָא בְּשַׁבְתָּא.
 כִּיּוֹן דְּנַפְיָא שַׁבְתָּא, אִית לָן לְאַתְעָרָא חִידוֹ עֲלָאָה עֲלָנָא,
 דְּנִשְׁתַּזְיַב מִהֶהוּא עוֹנָשָׁא דְחִיבִיא, דְּאַתְדַּנּוּ מִהֶהִיא
 שַׁעְתָּא וְלֶהֱלָאָה. וְאִית לָן לְאַתְעָרָא וְלִימָא, (תהלים צ') וַיְהִי
 נֶעַם יי' אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ. דָּא הוּא נֶעַם עֲלָאָה, (חירו) חִידוֹ
 דְּכָלָא. וְעַל דָּא, דְּרַכִּיָּה דְרַכִּי נֶעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם.
 מֵאֵן נְתִיבוֹתֶיהָ. אֵלִין אֵינּוֹן נְתִיבוֹת וְשַׁבִּילִין, דְּנַפְקִי
 מִלְעֵילָא, וְכִלְהוּ נְקִיט לֹון בְּרִית יְחִידָאִי, דְּאִיהוּ
 אֶקְרִי שָׁלוֹם, שְׁלָמָא דְבֵיתָא, וְעָאִיל לֹון לִימָא רַבָּא, כַּד
 אִיהוּ בְּתוֹקְפִיהָ. וְכַדִּין יְהִיב לֵיהָ שָׁלָם. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב
 וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם. (ע"ב) אֲתוּ רַבִּי יִיסָא וְר' חֲזַקְיָה,
 וְנִשְׁקוּ לֵיהָ, אָמְרוּ וּמַה כָּל הַנִּי מַלִּין עֲלָאִין טְמִירִין גַּבְפָּה,
 וְלֹא יִדְעָנָא. אֲזִלוּ. כַּד מָטוּ חַד בֵּי חַקְל, חָמוּ בְּעִירֵי דְבֵי
 חַקְל מִתִּין, אָמְרוּ וְדָאִי דְבַר דְּבְעִירֵי אִית בְּאַתְרָא דָּא.
 אָמַר הֶהוּא יוֹדָאִי, הָא דְאַמְרִיתוּ דְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 קָטַל בְּמִצְרַיִם, כָּל אֵינּוֹן עָאנִי, כָּל אֵינּוֹן בְּעִירֵי.
 תַּלְת מוֹתְנֵי הֵווּ בְּבְעִירֵי. חַד, דְּבַר. וְחַד, אֵינּוֹן דְקָטִיל
 בְּרַד. וְחַד, אֵינּוֹן בּוֹכְרֵי דְבְעִירֵי.
 וּמַה הָוּה מוֹתְנָא דִילְהוֹן. אֶלָּא, הָא, כְּתִיב בְּקַדְמִיתָא,
 (שמות ט') הִנֵּה יַד יי' הוֹיָה בְּמִקְנֶךָ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה, אָמַאי
 בְּכִלְהוּ לָא כְּתִיב יַד יי'. אֶלָּא, הָכָא (נ"א לָא כְּתִיב יַד אֱלֹהִים אֶלָּא

יָד (י) (ס"א אַל יָד ה') אִיהוּ יָדָא בְּחַמְשָׁה אַצְבָּעָאן. דְּהָא
 בְּקַדְמִיתָא כְּתִיב, אַצְבַּע אֱלֹהִים הִיא. וְהָכָא כְּלָהוּ חַמֵּשׁ
 אַצְבָּעָאן, וְכָל אַצְבָּעָא וְאַצְבָּעָא, קָטַל זִינָא חֲדָא.
 וְחַמְשָׁה זִינִין הִווּ, דְּכְתִיב, בַּסּוּסִים, בְּחַמּוּרִים, בַּגְּמָלִים,
 בַּבְּקָר, וּבַצֶּאֱנָן. הָא חַמְשָׁה זִינִין, לְחַמְשָׁה אַצְבָּעָאן,
 דְּאַקְרוּן יָד. בְּגִינֵי כֵּהָ, הֵנָּה יָד י"י הוּזְיָה וְגו' דְּדָבָר כְּפִד
 מְאֹד. דְּהוּוּ מִתִּים מְגַרְמִייהוּ, וְאַשְׁתַּכְּחוּ מִתִּים.

בְּתַר דְּלֹא אֶהְדְּרוּ מְצָרָאֵי, אֵינּוּן אַתּוּוּן מִמֵּשׁ, אֶהְדְּרוּ
 וְקָטְלוּ כָּל אֵינּוּן דְּאַשְׁתַּאֲרוּ. וְדָבָר, אֶהְדְּר בְּרַד. מַה
 בֵּין הָאֵי לְהָאֵי. אֶלָּא דָּא בְּנִיחוּתָא, וְדָא בְּתַקִּיפּוּ דְּרוּגְזָא.
 וְתִרִין אֵלִין, הִווּ בְּאַתְר חַד, בְּחַמֵּשׁ אַצְבָּעָאן.

תָּא חֲזִי, דְּדָבָר אַתּוּוּן דְּהוּוּ בְּנִיחוּתָא, מוּתְנָא בְּנִיחָא,
 דְּהוּוּ מִתִּין מְגַרְמִייהוּ. בְּרַד, דְּאַתְהֶדְרוּ אַתּוּוּן בְּתַקּוּף
 רוּגְזָא, וְקָטַל כְּלָא. יְתָבוּ בְּהֵהוּא חֶקַל, חָמוּ עָאנִי דְּאַתִּיין
 לְאַתְר חַד, וּמִתִּין תַּמּוּן, קָם הֵהוּא יוּדָאֵי לְגַבֵּי הֵהוּא אַתְר,
 וְחָמָא תִּרִין קִטְפִירֵי, דְּמִלִּיין אַקוּסְטָרָא.

פְּתַח וְאָמַר, כְּתִיב (בְּרַאשִׁית י"ב) וְאַעֲשֶׂךָ לְגוֹי גְּדוֹל וְאַבְרַכְךָ
 וְאַגְדִּלָּה שְׂמֶךָ וְהָיָה בְּרַכָּה, הָאֵי מְלָה דְּרַבִּי אֶלְעָזָר,
 דְּאָמַר, וְאַעֲשֶׂךָ לְגוֹי גְּדוֹל, לְקַבֵּל לָךְ לָךְ. וְאַבְרַכְךָ,
 לְקַבֵּל מֵאַרְצֶךָ. וְאַגְדִּלָּה שְׂמֶךָ, לְקַבֵּל וּמְמוֹלְדֶתְךָ. וְהָיָה
 בְּרַכָּה, לְקַבֵּל וּמִבֵּית אָבִיךָ. וְדָא לְקַבֵּל דָּא.

ר' שְׁמַעוֹן אָמַר, רְזָא דְחֻכְמַתָּא הִכָּא. וְאַעֲשֶׂה לְגוֹי גְדוֹל,
 לְקַבֵּל סֵטֶר יְמִינָא. וְאַבְרַכְךָ, לְקַבֵּל סֵטֶר שְׁמַאלָא.
 וְאַגְדִּלָּה שְׁמַךְ, לְקַבֵּל סֵטֶר אֲמֻצְעִיתָא. וְהִיָּה בְרַכָּה,
 לְקַבֵּל סֵטֶר אַרְעָא דִּישְׂרָאֵל. וְכֹלָא רְזָא דְרַתִּיכָא קְדִישָׁא.
 תָּא חֲזִי, בְּאַתְעָרוּתָא דְלִתְתָּא, אַתְעַר לְעֵילָא. וְעַד לָא
 יִתְעַר לְתִתָּא, לָא יִתְעַר לְעֵילָא, לְאַשְׂרָאָה עָלֶיהָ.
 מַה פְּתִיב בְּאַבְרָהָם, (בראשית י"א) וַיֵּצְאוּ אֲתָם מֵאוּר כַּשְׂדִּים.
 וַיֵּצְאוּ אֲתָם, וַיֵּצְאוּ אֲתוּ מִבְּעֵי לֵיָּה. דְּהָא פְּתִיב וַיִּקַּח תָּרַח
 אֶת אַבְרָם בְּנוֹ (וְאֵת לוֹט בֶּן הָרִד) וְגו'. מַהוּ וַיֵּצְאוּ אֲתָם. אֱלָא,
 תָּרַח וְלוֹט נִפְקוּ עִם אַבְרָהָם וְשָׂרָה, דְּכִיּוֹן דְּאַשְׁתִּיב
 אַבְרָהָם מִן נוֹרָא, אַתְהֵדֵר תָּרַח לְמַעַבְד רְעוּתִיהָ. וּבְגִין ^(ד)
 כֵּן, וַיֵּצְאוּ אֲתָם. כִּיּוֹן דְּאִינוּן אַתְעָרוּ בְּקַדְמִיתָא,
 אָמַר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לָךְ לָךְ.

רְבִי שְׁמַעוֹן אָמַר, לָךְ לָךְ. לְתַקוּנָךְ לְגַרְמָךְ. מֵאַרְצְךָ,
 מֵהָהוּא סֵטְרָא דִּישׁוּבָא דְאַתְ תְּקִיל, דְּאַתִּילִידַת
 בֵּיהּ. וּמְמוֹלְדִתְךָ, מֵהָהוּא תּוֹלְדָה דִּילָךְ. וּמִבֵּית אָבִיךָ,
 דְּאַתְ אֲשַׁגַּח בְּשַׂרְשָׁא דְלַהוֹן. אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאךָ, תִּמְן
 אַתְגְּלִי לָךְ, מַה דְּאַתְ בְּעִי, הָהוּא חֵילָא דְמִמְנָא עָלָה,
 דְּאִיהוּ עָמִיק וְסַתִּים. מִיַּד, וַיִּלָּךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דְּבַר אֱלִיו
 יי'. וְאַנּוּן קָא בְּעֵינָן לְמַהֵךְ מֵהִכָּא לְמַנְדַּע רְזָא דְחֻכְמַתָּא

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֵיִיא הָווּ אֲזוּלֵי בְּאוֹרְחָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי
 לְרַבִּי חֵיִיא, אֲמַאי אַתְּ שְׂתִיק, הָא אֹרְחָא לָא
 אַתְתִּיקוּן, אֶלָּא בְּמַלֵּי דְאוֹרֵייתָא. אַתְנַגִּיד רַבִּי חֵיִיא,
 וּבִבְחָה, פִּתַּח וְאָמַר, (בראשית י"א) וַתְּהִי שְׂרֵי עֶקְרָה אֵין לָהּ וְלֹד
 וּוִי עַל דָּא, וּוִי עַל הַהוּא זְמַנָּא דְאוֹלִידַת הַגָּר לְיִשְׁמַעְאֵל.
 (פִּתַּח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר (צפניה ג') כִּי אִזְ אַהֲפוּךְ אֶל עַמִּים
 שְׂפָה בְּרוּרָה לְקֹרָא כְּלָם בְּשֵׁם יי' לְעַבְדוֹ שְׂכָם
 אֶחָד. וּפְתִיב (זכריה י"ד) וְהָיָה יי' לְמֶלֶךְ וְגו' בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה
 יי' אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד) אָמַר לֵיהּ רַבִּי יוֹסִי, אֲמַאי. וְהָא
 אוֹלִידַת לְבַתֵּר, וְהוּוּה לָהּ בְּרָא גְזַעָא קְדִישָׁא. אָמַר לֵיהּ,
 אַתְּ חֲמִי, וְאַנָּא חֲמִינָא, וְהִכִּי שְׂמַעְנָא מִפּוּמוֹי דְרַבִּי
 שְׂמַעוֹן מְלָה, וּבְכִינָא (ס"א אָמַר לֵיהּ מַאי הִיא אָמַר לֵיהּ וּוִי וְכוּ') וּוִי עַל
 הַהוּא זְמַנָּא, דְּבִגִּין דְּשָׂרָה אַתְעַכְבַּת, כְּתִיב, (בראשית ט"ז)
 וַתֹּאמֶר שְׂרֵי אֶל אַבְרָם וְגו' בֵּא נָא אֶל שְׂפַחְתִּי וְגו'. וְעַל
 דָּא, קִיִּמָּא שְׂעֵתָא לְהַגָּר, לְמִירַת לְשָׂרָה גְבִירַתָּהּ, וְהוּוּה
 לָהּ בְּרָא מֵאַבְרָהָם.

וְאַבְרָהָם אָמַר, (בראשית י"ז) לוֹ יִשְׁמַעְאֵל יַחֲיֶה לְפָנֶיךָ, וְאַף
 עַל גַּב דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּוּה מְבִשֵׁר לֵיהּ עַל
 יְצַחֵק, אַתְדַּבֵּק אַבְרָהָם בִּישְׁמַעְאֵל, עַד דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא אַתִּיב לֵיהּ, (בראשית י"ז) וְלִישְׁמַעְאֵל שְׂמַעְתִּיךָ וְגו'.
 לְבַתֵּר אַתְגְּזֹר, וְעַל בְּקִימָא קְדִישָׁא, עַד לָא יִפּוּק
 יְצַחֵק לְעֵלְמָא.

וְתָא חֲזִי, אַרְבַּע מָאָה שָׁנִין, קִיַּמָּא הֵהוּא מִמָּנָא דְבְנֵי
 יִשְׁמַעְעָל, וּבָעָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אָמַר
 לֵיהּ, מָאן דְּאֶתְגְּזֹר אֵית לֵיהּ חוּלְקָא בְּשִׁמְךָ. אָמַר לֵיהּ
 אִין. אָמַר לֵיהּ וְהָא יִשְׁמַעְעָל דְּאֶתְגְּזֹר, (ולא עוד אלא דאתגזור פֿר
 תְּלִיסָר שָׁנִין) אֲמַאי לֵית לֵיהּ חוּלְקָא בְּךָ כְּמוֹ יִצְחָק. אָמַר לֵיהּ,
 דָּא אֶתְגְּזֹר כְּדָקָא יְאוּת וּכְתִיקוֹנִי, וְדָא לָאו הֲכִי. וְלֹא
 עוּד, אֶלָּא דְּאֵלִין מִתְּדַבְּקִין בִּי כְּדָקָא יְאוּת, לְתַמְנִיא
 יוֹמִין וְאֵלִין רְחִיקִין מִנִּי עַד כְּפָה יָמִים. אָמַר לֵיהּ, וְעַם
 כָּל דָּא, פִּיּוֹן דְּאֶתְגְּזֹר לָא יְהֵא לֵיהּ אָגֵר טָב בְּגִינֵיהּ.
 וּוי עַל הֵהוּא זְמָנָא, דְּאֶתְלִיד יִשְׁמַעְעָל בְּעֶלְמָא,
 וְאֶתְגְּזֹר. מַה עָבַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲרַחֵיק לְהוּ
 לְבְנֵי יִשְׁמַעְעָל, מִדְּבִקוּתָא דְּלַעִילָא, וְיֵהֵב לְהוּ חוּלְקָא
 לְתַתָּא בְּאַרְעָא קִדְיִשָׁא, בְּגִין הֵהוּא גְזִירוֹ דְּבַהוֹן.
 וְזַמְיִנִין בְּנֵי יִשְׁמַעְעָל, לְמִשְׁלַט בְּאַרְעָא קִדְיִשָׁא, כִּד
 אִיהִי רִיקְנִיא מְכֻלָּא, זְמָנָא סְגִי, כְּפָה דְּגְזִירוֹ
 דְּלַהוֹן בְּרִיקְנִיא בְּלֹא שְׁלִימוֹ. וְאִינּוֹן יַעֲכָבוּן לְהוֹן לְבְנֵי
 יִשְׂרָאֵל לְאַתְבָּא לְדוּכְתִייהוּ, עַד דְּאַשְׁתְּלִים הֵהוּא זְכוּתָא
 דְּבְנֵי יִשְׁמַעְעָל.

וְזַמְיִנִין בְּנֵי יִשְׁמַעְעָל, לְאַתְעָרָא קְרָבִין תְּקִיפִין בְּעֶלְמָא,
 וְלְאַתְכַּנְשָׁא בְּנֵי אָדוּם עָלֵייהוּ, וְיַתְעָרוּן קְרָבָא
 בְּהוּ, חַד עַל יַמָּא, וְחַד עַל יְבִשְׁתָּא וְחַד סְמוּךְ לִירוּשָׁלַיִם,

וַיִּשְׁלֹטוּן אֱלִינן בְּאֱלִינן, וְאַרְעָא קַדִּישָׁא לָא יִתְמַסֵּר לְבְנֵי
אָדוּם.

בְּהֵוְא זְמַנָּא, יִתְעַר עֲמָא חַד מְסִיפִי עֲלֵמָא, עַל רוּמֵי
חֵיבָא, וַיִּגַּח בְּהָ קָרְבָּא תְּלַת יַרְחִין, וַיִּתְכַּנְּשׁוּן
תַּמָּן עֲמַמְיָא, וַיִּפְלוּן בִּידֵייהוּ, עַד דִּיתְכַּנְּשׁוּן כָּל בְּנֵי
אָדוּם עָלֵהּ, מִכָּל סִיפֵי עֲלֵמָא. וְכַדִּין יִתְעַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא עֲלֵייהוּ, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה ל"ד) כִּי זָבַח לִיִּי
בְּבַצְרָה וְגוֹ'. וְלִבְתַּר דָּא מַה כְּתִיב, לְאַחוּז בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ
וְגוֹ' וַיִּשְׁיִצִי לְבְנֵי יִשְׁמַעֵאל מִינָהּ, וַיִּתְבַּר כָּל חֵילִין
דְּלַעִילָא וְלֹא יִשְׁתָּאר חֵילָא לְעֵילָא עַל עֲמָא דְעֲלֵמָא,
אֲלֵא חֵילָא דִּישְׂרָאֵל בְּלַחוּדוּי. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים
קכ"א) יִי צִלְף עַל יַד יְמִינֶךָ.

בְּגִין דְּשָׂמָא קַדִּישָׁא בִּימִינָא, וְאוּרֵייתָא בִּימִינָא, וְעַל
דָּא בִּימִינָא תְּלִיא כְּלָא וְתַנִּינָן, דְּבַעֵי לְזַקְפָּא
יְמִינָא עַל שְׂמָאלָא, כְּמַה דְּאוּקְמוּנָהּ. דְּכְּתִיב, (דברים ל"ג)
מִימִינוּ אֵשׁ דֵּת לָמוּ. וּבְזִמְנָא דְּאֵתִי, (תהלים ס') הוֹשִׁיעָה
יְמִינֶךָ וְעַנְנֵי. וּבְהֵוְא זְמַנָּא כְּתִיב, (צפניה ג') כִּי אֵז אֶהְפֹּךְ
אֶל עַמִּים שָׂפָה בְּרוּרָה לְקָרָא כְּלָם בְּשֵׁם יִי לְעַבְדוּ שְׂכָם
אֶחָד. וְכְּתִיב, (זכריה י"ד) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ
אֶחָד. בְּרוּךְ יִי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

פְּרֻשַׁת בֵּא

(דף ל"ב ע"ב)

וַיֹּאמֶר יי אֶל מֹשֶׁה בֵּא אֶל פְּרַעֲהַ כִּי אֲנִי הַכְּבֹדֶתִי

אֶת לְבֹו וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים פ"ט) אֲשֶׁר־י

הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה יי בְּאוֹר פְּנֵיךָ יִהְלְכוּן. כִּמָּה אֲצַטְרִיכוּ

בְּנֵי נֶשֶׂא, לְמַהֲךָ בְּאַרְחֵי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וּלְמַטְר

פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא, בְּגִין דִּיזְכוּן בְּהַ לְעֵלְמָא דְאַתִּי, וּלְשׁוּבָא

לִזְוֹן מְכָל קְטְרוּגִין דְלַעֲיֵלָא וְתַתָּא. בְּגִין, דְהָא כִּמָּה

דְאַשְׁתְּכַחוּ מְקַטְרְגִין בְּעֵלְמָא לְתַתָּא, הָכִי נִמְי אֲשַׁתְּכַחוּ

מְקַטְרְגִין לְעֵילָא דְקִיִּימֵי עֲלִייהוּ דְבְנֵי נֶשֶׂא.

אֵינּוֹן דְעֵבְדִין פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא, וְאוֹזְלֵי בְּאוֹרַח מִישָׁר,

בְּדַחְלָא דְמְאַרְיֵהוֹן, כִּמָּה אֵינּוֹן סְנִיגוּרִין דְקִיִּימִין

עֲלִייהוּ לְעֵילָא, כִּמָּה דְאַתְּ אָמַר (איוב ל"ג) אִם יֵשׁ עָלָיו

מְלֶאךָ מְלִיץ אֶחָד מִנֵּי אֶלְךָ וְגו'. וּכְתִיב וַיִּחַנְּנוּ וַיֹּאמֶר

פְּדַעְהוּ מִרְדֹּת שַׁחַת מְצֵאתִי כֹפֵר. בְּגִין כֹּה, זַכָּאָה אִיהוּ

מֵאֵן דְנִטִיר פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא.

אָמַר לִיָּה רַבִּי חֲזִיָּא, אִי הָכִי, אָמַאי אֲצַטְרִיךְ הָכָא מְלֶאךָ

דְלִיָּהוּי סְנִיגוּרָא עֲלִיָּה דְדִבֵּר נֶשׁ וְהָא פְּתִיב (משלי ג)

כִּי יי יִהְיֶה בְכִסְלֶךָ וְשָׁמַר רַגְלֶךָ מִלְּכָד, וּכְתִיב (תהלים קכ"א)

יי' יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע. דְהָא חָמֵי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כָּל מַה

דְדִבֵּר נֶשׁ עֵבִיד בְּעֵלְמָא, הֵן טַב הֵן בִּישׁ. וְכֵן הוּא אוֹמֵר,

אִם יִסְתַּר אִישׁ בַּמִּסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם

(ירמיה ב"ג)

י"י

אָמַר לִיהוָה רַבִּי יְהוּדָה, כִּלְאֵה הֲכִי הוּא וְהֵאֱלֵה אֲבָל הָא
 כְּתִיב, (איוב ב') וַיַּעַל אֶל עֲצָמוֹ וְאֵל בְּשָׂרוֹ. וְכָתִיב,
 (איוב ב') וַתְּסִיתַנִּי בּוֹ לִבְלֹעוֹ חֲנָם. לְאַחֲזָאָה דְהָא רִשׁוֹ
 אֲתַמְסֹר לְסִטְרָא אַחֲרָא לְקִטְרָגָא, (ורשׁוֹ אֲתַמְסֹר) עַל מְלִין
 דְעַלְמָא, (לְמֵאן דְלֹא אֲצִטְרִיךְ) וְלֹאֲתַמְסֹרָא בִידוּי. וְכָל
 אֲלִין אֲרַחֲזִין טְמִירִין קָמִי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְלִית אַנְתָּ
 כְּדֵאִי לְמַהֲרָא אֲבַתְרִייהוּ, בְּגִין דְאֵינּוֹן נְמוּסִין דְקוּדְשָׁא
 בְרִיךְ הוּא, וּבְנֵי נְשָׂא לָאו אֵינּוֹן רִשְׁאִין לְדִקְדָּקָא
 אֲבַתְרִייהוּ, בַּר אֵינּוֹן זִכְרֵי קְשׁוּט דִּידְעִין רִזֵּי אֲוִרִייתָא,
 וְאֲזִלִּין בְּאַרְחָא דְחֻכְמָתָא לְמַנְדַּע אֵינּוֹן מְלִין סְתִימִין
 דְאֲוִרִייתָא.

רַבִּי אֶלְעָזָר פָּתַח, (איוב א') וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים
 לְהִתְיַצֵּב עַל יְיָ וַיָּבֹאוּ גַם הַשָּׁטָן בְּתוֹכָם. וַיְהִי הַיּוֹם:
 דָּא (מ"ד א') רֵאשׁ הַשָּׁנָה, דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא קָאִים לְמִידָן
 עַלְמָא. כְּגִוּוֹנָא דָּא, (מלכים ב', ד') וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ שָׁמָּה.
 הַהוּא יוֹמָא יוֹם טוֹב דְרֵאשׁ הַשָּׁנָה הוּא.

וַיָּבֹאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים, אֲלִין רַבְרַבִּין מְמַנְן שְׁלִיחִין בְּעַלְמָא,
 לְאַשְׁגַּחָא בְּעוּבְדִין דְבְנֵי נְשָׂא. לְהִתְיַצֵּב עַל ה':
 כְּמָה דָּאֲתָא אָמַר, (מלכים א', כ"ב) וְכָל צְבָא הַשָּׁמַיִם עוֹמְדִים